

SZÍV SZÚTRA

HOSSZABB VÁLTOZAT

F. Max Müller (ed.): Buddhist Mahayana Text II.
Sacred Books of East 49. Motilal Banarsidass, 1990
[Oxford, 1894]

Fordította:
© Bánfalvi András

Hódolat a Mindentudónak!

Így hallottam. Egyszer a Bhagavat Rádzsagrihában időzött, Gridhrakúta hegyén nagyszámú bhiksuval és nagyszámú bódhiszattvával.

Abban az időben a Bhagavat a Dzsamhírávaszambhóda meditációba merült. Ugyanekkor a nagy és nemes Avalókitésvara Bódhiszattva, aki a mélységes Pradzsnyápáramitát tanulmányozta, így gondolkodott:

– Öt szkandha van, s ezeket a Buddha jellegük szerint üreseknek nevezte.

Ekkor a tiszteletreméltó Sáriputra, a Buddha mágikus ereje által így szólt a nemes Avalókitésvara Bódhiszattvához:

– Ha egy család fia vagy leánya a mélységes Pradzsnyápáramitá tanulmányozásába kíván elmélyedni, hogyan tanuljon?

Erre a nagy és nemes Avalókitésvara Bódhiszattva így felelt a tiszteletreméltó Sáriputrának:

– Ha egy család fia vagy lánya a mélységes Pradzsnyápáramitában szeretne elmélyedni, így kell gondolkodnia: „Öt szkandha¹ van, melyek természetüknél fogva üresek. A forma üresség, az üresség valójában forma. Az üresség nem különbözik a formától, a forma nem különbözik az ürességtől. Ami forma, az egyben üresség, ami üresség, az egyben forma. Így az érzékelés, név, fogalom és tudás szintén üresség. Ezért, ó, Sáriputra, minden dolog (dharma) üresség jellegű, nem keletkeznek és nem szűnnek meg, nem szennyezettek és nem makulátlanok, nem tökéletlenek és nem tökéletesek. Ezért, ó, Sáriputra, itt,² ebben az ürességben nincs forma, sem név, sem fogalom, sem tudatosság. Nincs szem, fül, orr, nyelv, test és tudat. Nincsenek formák, hangok, illatok, ízek, tapinthatók és tudattárgyak. Nincs szem, s így tovább, egészen addig, hogy: nincs tudat(osság elem), nincsenek tárgyak, nincs elmebeli ismeret. Nincs tudás, nincs tudatlanság, nem létezik a tudatlanság eltörlése, egészen

¹ Az embert alkotó öt szkandha (halmaz, csoport) a következő: anyag, érzet, észlelés, tudati formák (pl. gondolatok, képzetek) és tudatosság.

² Itt, vagyis a megvilágosodás állapotában.

addig, hogy: nincs romlás és nincs halál; nem létezik a romlás és halál eltörlése; nem létezik a Négy Igazság, vagyis a szenvedés, a szenvedés eredete, a szenvedés megszüntetése, és a hozzá vezető út. Nincs tudás, nem létezik a nirvána elérése, sem a nirvána el-nem-érése. Ezért, ó, Sáriputra, mivel nem létezik a nirvána elérése, a személy, aki eljutott a bódhiszattvák Pradzsnjápáramitájához, a gondolatok eltakaró hatása³ nélkül időzik, és e hatás megszűntével sem kezd remegni, mert legyőzött minden félnivalót, s végül eléri a nirvánát.

– A múlt, jelen és jövő minden Buddhája ráébredt a legmagasabb tökéletes tudásra.

– Ezért ismernünk kellene a Pradzsnjápáramitát, a nagy bölcsesség versét, a felülmúlhatatlan verset, mely minden fájdalmat lecsillapít – ez így igaz, nem valótlan – a Pradzsnjápáramitában hirdetett verset:

„Ó, bölcsesség, átment, átment, át a túlsó partra, megérkezett a túlsó partra. *Szváhá!*”⁴

Így tanítsa egy bódhiszattva a mélységes Pradzsnjápáramitá tanulmányozását.

Mikor a Bhagavat kiemelkedett a meditációjából, ekképp adta jóváhagyását Avalókitésvara Bódhiszattvának, mondván:

– Jól tetted, jól tetted, nemes fiam! Így van, nemes fiam! Így kell végrehajtani a mélységes Pradzsnjápáramitá tanulmányozását. Ahogyan te leírtad, úgy örvendenek annak az arhat tathágaták. Így beszélt derűs elmével a Bhagavat. És a tiszteletreméltó Sáriputra, a nagyrabecsült Avalókitésvara Bódhiszattva s az egész gyülekezet, az istenek, emberek, démonok és gandharvák magasztalták a Bhagavat szavait.

Itt végződik a *Pradzsnjápáramitá-hridaja* szútra.

³ A szüntelen gondolati tevékenység, illetve a tudati konstrukciók kivetítése mintegy megakadályozza a személyt abban, hogy az olyanságot (tathatá) lássa. Állandóan azzal van elfoglalva, hogy értelmezze és minősítse a dolgokat, érzelmileg viszonyuljon hozzájuk, s ezért nem marad rá ideje, hogy észrevegye, milyenek is valójában.

⁴ A mantra eredeti szövege: „gaté gaté páragaté páraszamgaté bódhi sváhá.”

SZÍV SZÚTRA

RÖVIDEBB VÁLTOZAT

Hódolat a Mindentudónak!

A tiszteletreméltó Avalókitésvara Bódhiszattva a mélységes Pradzsnjápáramitá (a tökéletes bölcsesség) tanulmányozásakor a következőképpen gondolkodott: Őt szkandha van, s ezeket a Buddha jellegük szerint üreseknek tartja.

– Ó, Sáriputra – mondta –, a forma üresség, s az üresség valójában forma. Az üresség nem különbözik a formától, a forma nem különbözik az ürességtől. Ami forma, az üresség, ami üresség, az forma.

– Ugyanez áll az érzékelésre, névre, fogalomra és tudásra.

– Ezért, ó, Sáriputra, minden dolog üresség jellegű, nem keletkeznek és nem szűnnek meg, nem szennyezettek és nem makulátlanok, nem tökéletlenek és nem tökéletesek. Itt, ó, Sáriputra, ebben az ürességben nincs forma, sem név, sem fogalom, sem tudatosság. Nincs szem, fül, orr, nyelv, test és tudat. Nincsenek formák, hangok, illatok, ízek, tapinthatók és tudat-tártyak.

– Nincs szem, s így tovább, egészen addig, hogy: nincs tudat(osság elem).

– Nincs tudás, nincs tudatlanság, nem létezik a tudatlanság eltörlése, egészen addig, hogy: nincs romlás és nincs halál; nem létezik a romlás és halál eltörlése; nem létezik a szenvedés, a szenvedés eredete, a szenvedés megszüntetése, és a hozzá vezető út. Nincs tudás, nem létezik a nirvána elérése.

– Ezért, ó, Sáriputra, mivel nem létezik a nirvána elérése, a személy, aki eljutott a bódhiszattvák Pradzsnjápáramitájához, a gondolatok eltakaró hatása nélkül időzik, és e hatás megszűntével sem kezd remegni, mert legyőzött minden félnivalót, s végül eléri a nirvánát.

A múlt, jelen és jövő minden buddhája, miután tanulmányozta a Pradzsnjápáramitát, a legmagasabb tökéletes tudásra ébredt. Ezért érdemes ismerni a Pradzsnjápáramitá nagyszerű versét, a nagyszerű bölcsesség versét, a felülmúlhatatlan verset, a páratlan verset, mely lecsillapít minden kínt – ez így igaz, nem valótlan – a Pradzsnjápáramitában kinyilatkoztatott verset:

„Ó, bölcsesség, átment, átment, át a túlsó partra, megérkezett a túlsó partra. *Szváhá!*”

Így végződik a *Pradzsnyápáramitá* szíve.